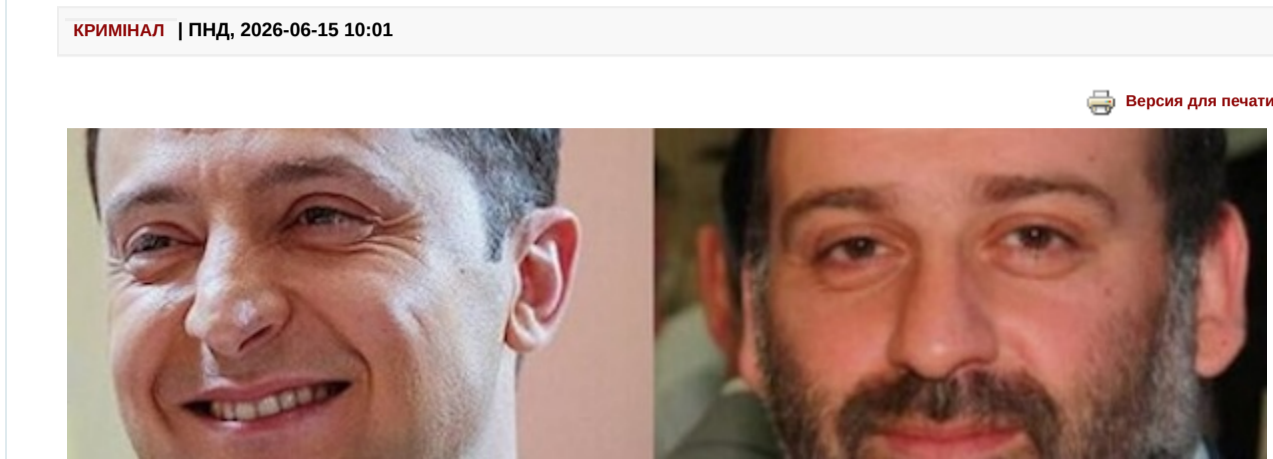

Вес Мартін: Дві індустрії дронів в Україні: чому одну фінансують, а іншу блокують?

У квітні видання "Українська правда" оприлюднило аудіозаписи розмов за участю бізнесмена Тимура Міндча та Рустема Умерова, який на момент запису очолював Міністерство оборони, а нині є секретарем РНБО.

У матеріалах йдеться про обговорення фінансування компанії Fire Point, що виробляє далекобійні БПЛА та крилаті ракети, а також про можливий продаж 33% її акцій іноземним інвесторам. За даними слідства, Міндч може бути бенефіціарним власником цього підприємства.

Після публікації Громадська антикорупційна рада при Міноборони закликала відсторонити Умерова та частково націоналізувати Fire Point, яка до 2024 року була найбільшим отримувачем оборонних коштів на закупівлю дронів.

Проте наразі компанія продовжує роботу, її рахунки активні, а виробничі лінії працюють у штатному режимі.

Тим часом виробники безпілотників, які допомагають Україні виграти війну, стикаються з дедалі сильнішим тиском. Фактично зараз існують дві українські індустрії безпілотників.

Перша - це та, яку Вашингтон бачить у пресрелізах про майбутнє стратегічне партнерство між США та Україною у сфері БПЛА. Другу ж тихо демонтують державні органи, чії дії, схоже, спрямовані не стільки на боротьбу з корупцією, скільки на просування комерційних інтересів.

Складається враження, що розслідування проти законних виробників БПЛА ведуться в інтересах чиновників, які можуть бути тінювими бенефіціарами конкуруючих фірм.

Це критично важливо для американської безпеки. Розділ 1709 Закону про національну оборону забороняє Пентагону закуповувати безпілотники у китайських постачальників, бюджет на 2027 фінансовий рік передбачає різке збільшення витрат на малі безпілотні системи, а американська промислова база ще не готова заповнити цю прогалину в необхідних масштабах.

Україна налічує близько 500 виробників безпілотників, які сукупно випускають понад чотири мільйони одиниць щороку, а українські безпілотні системи забезпечують приблизно 70% втрат російської військової техніки на полі бою. Без цієї промислової бази планування НАТО щодо малих безпілотних авіаційних комплексів (БАК) на наступне десятиліття просто не матиме підґрунтя.

Однією з компаній, яка опинилася під тиском контролюючих органів, є Reactive Drone - підприємство, про яке я писав у вересні, наводючи його розвідувальну платформу "Шмавік" та важкий бомбардувальник "Кажан" як доказ українських інновацій на полі бою.

Відтоді компанія та її засновник Олексій Колесник стали фігурантами слідчих дій, відкритих Державним бюро розслідувань та Бюро економічної безпеки. Їхні банківські рахунки закрили, а активам загрозувала передача в АРМА - орган, який від початку створювався для утримання майна, вилученого у корумпованих чиновників та пов'язаних із Росією структур.

Ба більше, завод із виробництва "Кажанів" компанії Reactive Drone був знищений росіянами у вересні 2025 року. Цей удар за часом збігся з періодом, коли профільні відомства зобов'язали виробників безпілотників розкрити точні геолокаційні координати їхніх виробничих потужностей.

Крім того, чеські правоохоронні органи, діючи на запит України про взаємну правову допомогу, заморозили рахунок Reactive Drone у Чехії. Кошти, про які йдеться, були виділені з казначейських рахунків України - це кошти, наддані країнами-партнерами для виробництва та закупівлі безпілотників для потреб Сил оборони України.

Reactive Drone - далеко не єдиний такий приклад. Масштаби атак на незалежних українських виробників БПЛА різко зросли за останні 12 місяців.

Західні інвестори побоюються, що компанії, які користуються перевагами та агресивно залучають політичні зв'язки, насправді контролюються урядовцями.

Формуються дві паралельні індустрії: одна отримує невідомі обсяги фінансування за прямими вказівками, а інша - виживає під дедалі більшим тиском.

TAF Industries є одним із найбільших виробників FPV-дронів у країні, щомісяця випускаючи десятки тисяч баражуючих боєприпасів "Колібрі". Її засновник, Олександр Яковенко, нагороджений державним орденом "За заслуги" за підтримку Збройних сил.

Проте у березні 2025 року в його компаніях провели обшуки у зв'язку з податковою справою щодо українського зернотрейдера, з яким, за словами Яковенка, він не має жодних зв'язків. Внаслідок цього бухгалтерські операції юридичної особи, яка виробляє безпілотники TAF, були заблоковані. Яковенко публічно звинуватив процесуального керівника у минулій корупції.

Водночас окремий інцидент із саботажом на виробничій лінії TAF у липні 2024 року, який знищив потужності з випуску приблизно 2000 безпілотників на місяць, влада так і не розслідувала.

Ці два випадки не є винятком. Голова Громадської антикорупційної ради при Міністерстві оборони публічно заявив, що 90% українських виробників безпілотників зіткнулися з подібними провадженнями, починаючи з 2022 року.

Механізм простий: профільне відомство відкриває кримінальну справу, рахунки заморожуються, активам загрожує передача в АРМА, а виробництво уповільнюється або повністю зупиняється, що вигідно пов'язаним із чиновниками конкурентам.

Західним партнерам при цьому пояснюють, що компанія перебуває під слідством і не може здійснювати поставки. До моменту, коли справу нарешті вирішують, підприємство часто вже повністю втрачає свої позиції на ринку.

Іронія долі полягає в тому, що керівництво АРМА було повністю оновлено у липні 2025 року під тиском Європейського Союзу після того, як Рахункова палата України задокументувала системне неефективне управління заарештованими активами. Проте цей орган досі залишається структурою, готовою взяти під контроль активи українських виробників БПЛА, що працюють на передову.

Втім, в Україні є інституції, здатні ефективно боротися з корупцією. У серпні Національне антикорупційне бюро (НАБУ) та Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) викрили схему відкату при закупівлі безпілотників, яка сягала 30% від вартості контрактів. Ці ж відомства стоять за найбільшими резонансними викриттями: справою Міндча та нещодавніми записами розмов щодо Fire Point. Саме такі структури мають підтримуватися американцями.

Американські інтереси зараз перебувають під прямою загрозою. США та їхні союзники виділили понад 100 млрд доларів на безпекову допомогу Україні з 2022 року, і значна частина цих коштів спрямовувалася українським оборонним виробникам або проходила через них.

Американські платники податків мають повне право запитати: чому українські відомства, які отримують підтримку США, використовуються для ліквідації тих самих виробників, а фінансування яких і призналися ці долари? І чому водночас пов'язаний із політиками виробник, який опинився в центрі скандалу із записами розмов, продовжує отримувати державні контракти?

З цього випливає низка конкретних кроків. Конгрес повинен ініціювати перевірку з боку Рахункової Палати (GAO) щодо того, як українські державні органи, які отримують допомогу від США, використовували свої повноваження проти вітчизняних оборонних виробників.

Комітети з питань збройних сил Палати представників і Сенату мають вивчити, чи відповідає перевірка кінцевого використання партнерів України у сфері безпілотників з боку Міністерства оборони рівню політичних ризиків, з якими стикаються ці партнери.

Міністерство фінансів США має дослідити практику міжюрисдикційного заморожування рахунків та передачі активів АРМА. Державному департаменту через своє посольство в Києві слід чітко дати зрозуміти: питання вибіркового правозастосування щодо виробників оборонної продукції для передової буде порушено на найвищому рівні американсько-українських відносин.

Ніщо з цього не вимагає від Вашингтона піддавати сумніву легітимні розслідування українських правоохоронців. Справа Fire Point - це саме той вид правозастосування, який західні партнери мають вітати.

Американська підтримка повинна зміцнювати структури, які реально працюють, і створювати жорсткі перешкоди для відомств, які використовуються як інструменти для отримання комерційних переваг у розпал війни.

Українські виробники безпілотників на передовій не повинні вигравати другу війну проти частин власної держави, особливо коли американські долари опиняються по обидва боки лінії фронту.

Вес Мартін, полковник армії США у відставці

«Аргумент»

На цю тему:

- Галущенко був лише виконавцем в ОЗУ, яким керували Шефєр, Шурма, Міндч. Такий от "український уряд"
- Марина Данилюк-Ярмоласова: Міндч, Чернишов, "Вова" та "Андрей" будували хатинки на крові
- Антон Колумбет: Колективний Саша і колективний Міндч, наші вороги
- Зподійська "Династія": як Чернишов "крисив", а Шефєр і Міндч заздрили Єрмаку і Татарову
- Друг Зеленського - покидьок: Міндч лише 2025 року вирішив позбутися російського партнера по діамантовому бізнесу - нові плівки
- Прокурор у суді: Міндч і Шефєр говорили, як зібрати "з каси" на заставу Чернишову. Що характерно: покидьки з ОП спілкуються виключно російською мовою

Читайте «Аргумент» в **Facebook** і **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

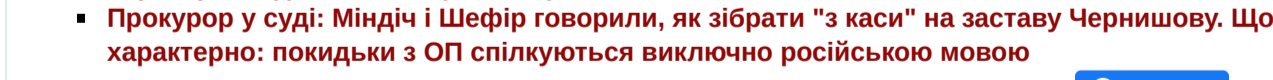
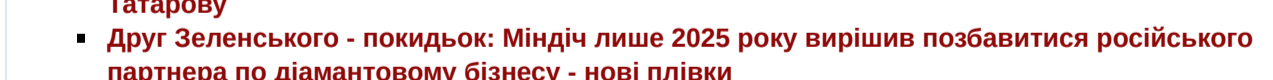
Коментарі

ВІДЕО

Московське нутро "кивської легенди": Булгаков як маркер імперії

Софія Крушельницька – підкорила весь світ, знищила у Львові

Знайшлися нові МАЄТКИ власників «Династія»: купуємо їх під прикриттям

Головна Про сайт Опитування

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту.Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом заповнення. При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомполювання частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uaargumentum@gmail.com

